

Приводится характеристика некоторых межлинейных сочетаний животных крымского зонального типа украинской красной молочной породы.

Крымский зональный тип, линия, межлинейное скрещивание

THE INFLUENCE OF DIRECT AND OPPOSITE CROSSBREEDING AT COMBINING OF SOME LINES OF THE LIVESTOCK.
P.S. Ostapchuck

The reference of some inter-lines crossbreedings of the animals of Crimean zonal type of the Ukrainian Red Dairy Breed was describe in this article.

Crimean zonal type, line, inter-line crossbreeding

УДК 636.32/38

П.С. ОСТАПЧУК

Кримський інститут агропромислового виробництва УААН

СТВОРЕННЯ СЕЛЕКЦІЙНО-ПЛЕМІННОГО ЯДРА ОВЕЦЬ КРИМСЬКОГО ЗОНАЛЬНОГО ТИПУ В ДЕРЖПЛЕМЗАВОДІ "ЧОРНОМОРСЬКЕ" АР КРИМ

Охарактеризовано лінії овець цигайської породи кримського зонального типу в держплемзаводі "Чорноморське" АР Крим.

Цигайська порода, кримський зональний тип, лінія, барани-плідники, вівцематки

Досить поширеною у вітчизняному вівчарстві є цигайська порода овець. Кримський зональний тип цигайської породи було створено в результаті багаторічної цілеспрямованої селекційно-племінної роботи вченими Інституту тваринництва степових рай-

© П.С. Остапчук, 2007

Розведення і генетика тварин. 2007. Вип. 41.

онів ім. М. Ф. Іванова "Асканія-Нова" і Кримського інституту АПВ [1, 2, 4] на базі держплемзаводу "Чорноморське" Сакського району АР Крим.

На сучасному етапі ведення вівчарства ринок диктує вести селекційно-племінну роботу в напрямку м'ясо-вовнової продуктивності цигайських овець. Узагальнюючи дані багаторічної роботи, низка зарубіжних вчених вважає, що популяції овець мають у собі сполучати високий рівень багатоплідності, молочності, високу якість вовни і м'ясну продуктивність при низьких витратах корму [5, 6].

Мета роботи. Нашою метою стало проведення роботи щодо створення селекційно-племінного ядра овець кримського зонального типу цигайської породи м'ясо-вовнового напрямку продуктивності в держплемзаводі "Чорноморське" Сакського району АР Крим. Робота тривала з 2001 по 2005 р.

Методика досліджень. Селекційно-племінна робота проводиться згідно з інструкцією з бонітування овець [3]. Овець осіме-няють штучно свіжоодрержаною спермою в дозі 0,05 мл.

Після проведення бонітування ягнят 4- і 14-місячного віку відбирають для формування селекційного ядра за розробленими для них цільовими стандартами, де враховуються такі показники, як жива маса, довжина, настриг та тонина вовни (табл. 1).

1. Цільові параметри овець 4- і 14-місячного віку для формування селекційного ядра

Ознака	4 місяці		14 місяців	
	баранці	ярочки	баранці	ярочки
Жива маса, кг	25–30	22–25	42–45	34 – 38
Настриг чистої вовни, кг	-	-	2,2–2,4	1,7–1,9
Довжина вовни, см	4–6	3–5	10–11	8–9
Тонина в якостях	50	56–50	46–50	48–50

У селекційне ядро відбирають ярочок тільки із класу еліта. Після вибравування вівцематок за старістю відібраними ярочка-

ми поповнюють селекційне маточне стадо. У річному віці майже всі ярочки досягають живої маси 45 — 50 кг і дають 2,9 — 3,0 кг вовни. При бонітуванні найбільш високопродуктивних із них бажаного типу відбирають в отару селекційної еліти. Відбір здійснюють за розробленими параметрами (табл. 2).

2. Цільові параметри продуктивності селекційної еліти

Статевовікова група овець	Жива маса, кг	Настриг вовни, кг	Вихід митої вовни, %	Довжина вовни, см	Тонина вовни, мкм
Барани-плідники	90–100	5,0–5,5	60	12–13	31–40
Барани ремонтні	60–65	3,5–4,0	60	12–13	29–37
Вівцематки	55–60	2,8–3,0	60	9–10	29–37
Ярки	40–45	2,5–2,8	50	10–12	28–37

Результати досліджень. У держплемзаводі "Чорноморське" налічується 8 ліній кримського зонального типу овець цигайської породи: № 884, 80077, 1128, 20832, 65204, 0173, 82104 і 66796. За довжиною вовни ймовірно перевагу мають барани-плідники лінії № 0173 (16,5 см) над баранами ліній № 884 (14,5 см) і 20832 (14,5 см) — різниця становить 13,8% ($P \leq 0,05$). Барани інших ліній лише мають тенденцію до покращання цієї ознаки. Тонина вовни знаходилася переважно у межах від 47,3- до 48,0-ї якості.

За настригом брудної вовни ймовірно перевагу ($P \leq 0,05$) мають барани лінії № 80077 (9,1 кг); найменше значення було у баранів лінії № 1128 (7,9 кг). Найбільшу цінність має показник настригу чистої вовни, який у середньому за всіма лініями дорівнює 5,31 кг з коливаннями $\pm 0,3$ кг. За відсотковим значенням цього показника найкращими були барани ліній № 884, 20832 і 0173 — відповідно 65,8; 64,1 і 64,0 %.

За середньою живою масою найкращі показники були у баранів ліній № 82104 (103,5 кг), 1128 (103,3 кг), 20832 (99,5 кг) і 884 (99,3 кг).

У табл. 3 наведено порівняльну характеристику вибірки вівцематок селекційного ядра з вівцематками в середньому по отарі. Слід зазначити, що протягом 2004 р. завдяки проведеній роботі зі створення селекційно-племінного ядра була наступна структура поголів'я овець: всього — 3400 голів, у тому числі вівцематок — 2100, із них вівцематок селекційно-племінного ядра — 512 голів, баранів-плідників і баранів-пробників — всього 83 голови.

3. Порівняльна характеристика вівцематок селекційного ядра з іншими вівцематками

Показник	Вівцематки						td
	селекційного ядра			з інших отар			
	X	m _x	C _v	X	m _x	C _v	
<i>n</i>	34			34			
Жива маса, кг	56,9	0,81	8,3	54,1	0,6	6,2	2,8
Настриг вовни, кг	4,2	0,1	16,9	4,0	0,1	17,0	1,4

Унаслідок проведеної роботи було отримано ймовірну перевагу вівцематок селекційного ядра за живою масою над іншими вівцематками в середньому на 5,2% ($P \leq 0,01$), а також за настригом вовни, але перевага в останньому разі невірогідна.

Висновок. Найвищі показники продуктивних якостей баранів-плідників були у наступних лініях: № 884, 80077, 1128, 65204, 0173, і 82104. Жива маса — від 99,5 до 103,5 кг. Тонина вовни — переважно 48-ї якості. Вихід митої вовни в середньому у баранів дорівнює 63,6 %, що говорить про низький рівень забрудненості. Використання баранів цих ліній надає можливість для подальшого збільшення живої маси у овець цигайської породи. Вірогідною перевагою користуються вівцематки селекційного ядра над іншими вівцематками — 56,9 кг проти 54,1 кг.

1. *Жарук П.Г.* Вплив різних варіантів добору на вовнову продуктивність цигайських овець // Вівчарство. — 1993. — Вип. 27. — С. 29–34.

2. *Жарук П.Г., Михайлов А.А., Михайлова В.Т.* Результативність поглибленої селекції з вівцями цигайської породи // Там само. — Вип. 29. — С. 30–37.

3. *Інструкція з бонітування овець / Д.М. Микитюк, А.М. Литовченко, О.В. Білоус та ін.* — К., 2003. — 156 с.

4. *Угнивенко Е.Е.* Госплемзавод "Черноморский" — репродуктор нового кримського типу цигайських овець // Проблемы современного земледелия и животноводства и пути их решения. К 75-летию КГСХОС. — 1999 — Вып. 2. — С. 70–72.

5. *Jordan R.M.* A sheep production model for the 1980's and 1990's // Shepherd. — 1985. — V. 30, № 4. — P. 14–18.

6. *Krizek J., Jakubec V., Pindak A.* Parametry vinarske uzitkovosti ziskane synteticke populace na podklade plemene cigaja // Zivoc. Vyroba. — 1985. — V. 36, № 6. — P. 507–516.

СОЗДАНИЕ СЕЛЕКЦИОННО-ПЛЕМЕННОГО ЯДРА ОВЕЦ КРЫМСКОГО ЗОНАЛЬНОГО ТИПА В ГОСПЛЕМЗАВОДЕ "ЧЕРНОМОРСКОЕ" АР КРЫМ. П.С. Остапчук

Приводится характеристика линий овец цигайской породы крымского зонального типа, разводимых в госплемзаводе "Черноморское" АР Крым.

Цигайская порода, крымский зональный тип, линия, бараны-производители, овцематки

CREATION OF THE SELECTIONAL-AND-PUREBREEDING HERD OF THE SHEEPS OF CRIMEAN ZONAL TYPE IN STATE PUREBREEDING FACTORY "CHERNOMORSKOE" IN CRIMEA. P.S. Ostapchuck

The description of the lines of sheeps of Crimean zonal type of the Tsigay breed in State Pure-breeding Factory "Chernomorskoe" in Crimea was state in this article.

Tsigay breed, Crimean zonal type, line, rams, ewes